

5/I/45

5/I/45

68

Wielce szanowny Panie Majorze,

w załączeniu przesyłam raport sytuacyjny i notatkę o sprawach polskich w Brazylii.

Z wyrazami szacunku

[Handwritten signature]

Wpływ dn. 2.6.I.1945
L. dz. 68/45.....
Przydział.....

Julia

Sytuacja polityczna Brazylii (niewatpliwe skutki desygnowania przez opozycję bryg. E. Gomes'a na stanowisko kandydata przeciw prezydentowi Vargas'owi).

W ślad za poprzednim meldunkiem donoszę, że wbrew przypuszczeniom opozycji, iż prez. Vargas'owi będzie trudno uczynić kroki, mogące sparaliżować kontrkandydatkę typu bryg. Gomes'a, ze względu na pozycję i zasługi ostatniego, w dniu dzisiejszym zapadła decyzja, odwołująca bryg. Gomes'a ze stanowiska d-cy 2 strefy (zony) lotniczej.

Pod pretekstem „potrzeb służby”, bryg. Gomes został zwolniony ze swego stanowiska z tem, iż zachowuje w dalszym ciągu „kierownictwo dróg lotniczych i lotniczej poczty wojskowej”.

Nie jest dotąd ustalone, dokąd bryg. Gomes zostanie przeniesiony, ale nieulega wątpliwości, iż delegowany zostanie na dalsze studia do USA.”

W ten sposób, zarysowuje się możliwość kontroli jego korespondencji i obserwacji jego działalności.

wydaje się, iż mamy w danym wypadku opozycja ma do czynienia z przeciwnikiem (prez-Vargas) który traci cierpliwość i nieznosi sprzeciwu (w warunkach brazylijskich ce- niepopularne), co w przyszłości może pociągnąć za sobą niepożądane skutki: niezadowolenie w korpusie lotniczym, mogącym stać się zarodkiem przyszłych zamieszek i buntów. Z w takim razie mamy tu do czynienia z wyraźnym błędem.

Otrzymuje: Pan major
" Prof-
" Tom.

5/I/45

Sprawy polskie w brazylijskim msz (Itamarati)

Brazylijskie msz (t.zw. Itamarati) otrzymało z ministerstwa spraw wewnętrznych i sprawiedliwości odpis raportu o sytuacji i następcach wśród emigrantów polskich w Paranie i in. ośrodkach, zamieszkałych przez emigrantów, pochodzenia polskiego.

Raport ten, opierający się na informacjach "ze źródeł polskich, dobrze poinformowanych" ⁹¹⁰² ~~twierdzi~~, iż "istnieje poważny ruch prorosyjski w masach pochodzenia polskiego", które są - jak twierdzą informatorzy - objektem działalności agitatorów komunistycznych.

W związku z tym stanem rzeczy, raport przewiduje "ruch wśród mas, pochodzenia polskiego za rządem w Lublinie i przeciw rządowi w Londynie".

x

Informator mój (wysoki urzędnik ministerjalny, przez którego ręce przechodzą raporty polityczne) twierdzi, iż władze lokalne, które przesłały raport sytuacyjny powołują się na informatorów polskich. Nie jest jednak w stanie stwierdzić, czy informatorami tymi są konfidenti lokalnych władz brazylijskich, czy też polskie władze konsularne. W brazylijskim msz przypuszcza się raczej to ostatnie.

Jesli byłoby tak istotnie, całkowita wina za tego powodu spaść musiałaby na dyplomatyczne, wzgl. konsularne urzędy RP które strasząc Brazylijczyków niebezpieczeństwem komunistycznym i niełojalną robotą sowiecką, na tym terenie, w sposób nieswiadomy pomagają na niekorzyść rządu londyńskiego i 2) również nieswiadomie działając na korzyść tych wszystkich elementów brazylijskich, które dawniej działały na rzecz Niemiec i - obecnie częściowo odsunięte od władzy - pragną do władzy powrócić dzięki "groźącemu Brazylii niebezpieczeństwu rosyjskiemu wzgl. komunistycznemu."

x

Wobec muszę, iż raport, o którym mowa wyżej sprawił w kierowniczych sferach brazylijskiego msz duże wrażenie. Wyszła z niego wniosek, że o ile w USA emigracja polska w przygniatającej większości jest usposobiona antyrosyjsko, w Brazylii znaczna jej część (Parana, Porto Alegre) tereny zamieszkałe przez wychodźstwo polskie) usposobiona jest prorosyjsko.

x

Byłoby wysoce pożądane, aby wypadek ten mógł wpłynąć na politykę naszą na terenie Brazylii.

Otrzymuje: Pan Major
" Prof.

75